

Hojar ona ayvon chekkasidagi taxta so'rida muk tushgancha guruch tozalamoqda edi. Ichkari uydan chiqqan o'g'li-patila soch, ingichka mo'ylovli Hosilmat:

- Yana oshmi, momoshka! qo'ying, nima qilasz... qizlar kuladi, - dedi.

- Tug'ilgan kuningni eshitib, Asal dugonam bilan Mehrining tomog'i tushadi, bolam. O'shanga... aylanay, bir kapgir osh damlamoqchiman. Sanlar o'zlaringni svet-pvet stollaringni qilaveringlar! - dedi Hojar ona muloyim ohangda.

- Svet-pvet emas, odamni sharmanda qilmang. O'rtoqlarim eshitsu shu gaplaringizni, mani nervimga o'ynashadi. Tak, chto momoshka, shvedcha stol, deng, xo'pmi?

- Xo'p, bolam, xo'p, aylanay! Shvedcha bo'lsa, shvedcha-da! Mani bilmaydi, deysanmi? Ana agarodimda shvet barq urib yotibdi. Har yili ekaman, bilasan-ku, aylanay. Shved deganingni... bu tom o'lgur bolam, odam qarigandan keyin quloq ham tosh bitarkan!

Hosilmat kampirning uyiga kirdi: o'rtada xontaxta, atrofida quroqi ko'rpachalar solingan.

- Momoshka?

- Labbay, bolam.

- Bularingiz bo'lmaydi. Bu yerda ham shvedcha stol qilamiz. O'rtoqlarim sizni ko'raman, deb kirib qolishlari mumkin. Chto, manavi amir zamonidan qolgan xontaxtayu, ammangizning qizi bergan ko'rpachalaringizni cherdakka "fish"; qilaman!

- Hoy, aylanay, bolam! Undan ko'ra, onangni o'ldirib qo'ya qol!

- Voy-bo'y momoshka, nervingiz ham bor-a. Sizga bir og'iz gapirib ham bo'lmaydi-ya!

- Mani onam, desang, tinchimni buzma, bolam!

- O'rtoqlarim...

- Hoy, o'sha o'rtoqlaring tog' oshib kelmagandir. Ichida nemis-pemisi bormi!

- Nemis o'rtog'im yo'q, hammasi mahalla bolalari!

- Mahalla bolalari bo'lsa, burnining ostidan narini ko'rishadi.

- Sinfodosh qizlar ham kelishadi.

- Mayli, kelishsin, bolam. Aybi yo'q. Ana, Asalning o'g'li ham sinfdosh qizlarini chaqiribdi. Birov gapirdimi? Gapirgani yo'q.

Hosilmat boshlarini qashib nari ketarkan, "Momoshkaga tushuntirish qiyin!"; deb to'ng'illab qo'ydi.

Oradan bir soat o'tib, Asal kampir bilan Mehri muallima keldi. Endi hol-ahvol so'rashgan edilar hamki, bir gala yigit-qizlar chuldirashib ichkari kirishdi. Har uchchala kampir derazaga yopishdi.

- Voy o'lmasam! - dedi Hojar ona ko'rsatkich barmog'ini lunjiga bosib. - Ana uni qaranglar. Sharmanda-a! Kindigi ochiq... kimning qizi ekan?

Mehri muallima ajin qo'lini peshonasiga tiradi:

- Umi? U Sokina boyvuchchaning o'rtancha qizi. Toshkentda o'qiydi. Meditsinada. Jenski do'xtir bo'larmish.

- Do'xtir bo'lmay har balo bo'lgur, atlas kiyib kelsa o'larmidi?

Hojar ona tor shim kiygan qizni ko'rsata turib:

- Vuy, sharmanda, sharmanda! - dedi ko'zini yashirib.

Mehri muallima piqir kuldi.

- Afg'ondan oshib kelganga o'xshaysiz, Hojaroy, bugun ko'ryapsizmi bu turqisovuqlarni?! Yevropacha kiyinamiz, yevropacha yashaymiz, deb urf-odatlarimizni rasvo qilishyapti.

- O'sha Avro'pani urf-odatlari yaxshi ekanmi shunchalik?

- Qaydam? - Mehri muallima labini burdi va Hojar onaning qo'lidan pichoqni oldi. - Sabzini man to'g'rayman.

Asal kampir piyoz solingan kosani oldiga tortdi.

- Man piyozni artib turay bo'lmasa!

Mehri muallima sabzini to'g'rab turib, so'zida davom etdi:

- O'sha Yevropa deganlarida ikki erkak nikohdan o'tib yashasharmish.

Hojar ona ishonmadi:

- Bo'ladigan gapni aytsangiz-chi!

Asal kampir gapga qo'shildi:

- Kecha radioda aytishdi. Bu narsani o'zbeklar qoralaydi, dedi.

- Ana ko'rdingizmi? - Mehri muallimaning quyuq o'sma qo'yilgan qoshlari qaldirg'och qanotlaridek pirpiradi. - Man bir narsani bilmasam gapirmayman!.. Ayoli yarim kechada kelsa, er urishsa, sudga berarmish. Xotin boshqani xohlasa, eriga "sen yoqmay qolding"; deb uydan haydab yuborarmish. Ota minan o'g'il kelisholmay qolsa, uy-joyini sud orqali hal qilisharkan!.. Ana, sizga bir olam gap!

Hojar ona:

- Ko'p ham unaqa emasdir! - dedi aftini burishtirib.

Mehri muallima:

- Sizni o'shaqqa jo'natish kerak, o'shanda ko'zingiz moshday ochiladi! - dedi shartta.

- Moshday ochiladigan bo'lsa, borib kelaman! - hazillashdi Hojaroy.

Sabzi, piyoz to'g'ralib bo'lgach, kampirlar oshxonaga chiqishdi. Sochini sariqqa bo'yagan, qiltiriq qiz bilan yo'g'on bo'yniga oltin zanjir taqqan yigit ichkariga bosh suqishdi. Sassiqliq aroq hidi anqidi.

- Salom, onalar! - hiqillab dedi yigit. - Nima ovqat?

- Osh, osh, bolam! -Hojar ona uning yelkasiga qoqdi.

Yigit qimmatbaho to'q ko'k ko'yilgan yelkasiga, kampir qo'li tekkan joyga g'ijini pufledi.

- Osh? - dedi keyin ijirg'anib. - Kechasi jeludkaga og'irlik qiladi.

Qiz o'qchidi. Yigit uning qo'ltig'idan olib, ariq tomon boshladi.

Hojar ona yoqasini ushladi.

- Tovba, tovba! O'zi yosh-u, ichib olganiga o'laymi? E xudo, qaysi kunlarga yetib keldik?!

Qizning o'qchigan ovozi, so'ng qusqisining suvga sharillab ag'darilgani eshitildi. "Hay, hay"; degancha Hojar ona ular tomonga oshiqdi. Yigit qizning sochi va boshidan ushlab turardi. Qiz o'qchib-o'qchib suvga qusar, qo'lansa hid atrofga anqir edi.

Hojar ona yeng uchi bilan og'zini yopib:

- Hoy, aylanay, qizim, suvga qusma, gunoh bo'ladi! - dedi ko'ngli ichikib.

Asal kampir tovush qildi:

- Yog'ingiz qaerda?

Hojar ona ortiga qaytdi. Gaz plitasi yonidagi yog' idishni olarkan:

- Bizning zamonda suvga tupursak, xudorahmati otimiz xivich bilan quvlar edilar, - dedi kuyunib. - Kap-katta qiz, uyalmaydi, g'arq etib suvga qusib o'tiribdi-ya! Hay, attang!

Hosilmat ichkari kirdi.

- Ha, momoshkalar, qanaqa palov bo'lyapti o'zi?

Hojar ona jilmaydi:

- Kampir osh bo'lyapti, bolam!

- Kampir osh? Xe...xe!

- Sengayam olib qo'yamiz.

- O'zlaring yenglar... bizdi oshqozon bunaqasini xohlamaydi.

Hojar ona piching qildi:

- Oshqozoningga shvedcha aroq yoqadi shekilli, bolam. Hay, ichib olibsan-a?

Hosilmat xixiladi:

- Ha, endi, momoshka, ellik gramm odamni o'ldirarmidi?!

Chet el musiqa tovushi uyni larzaga keltirdi, tapir-tupur oyoq tovushlari, qiy-chuv eshitildi.

Hojar ona o'g'liga tanbeh berdi:

- Sekinroq, o'g'lim, sal pastroq... qo'ni-qo'shni degandek...

- Bir kecha chidashsa, osmon uzilib yerga tushmas, momoshka!

Asal kampir labini tishladi.

Hojar ona Hosilmatning ortidan:

- Osh pishib qoldi, o'rtoqlaring xohlashsa, ayt, suzib beramiz.

- O'zlaring yenglar, o'zlaring? - qo'l siltadi Hosilmat va ichkari kirib ketdi.

Mehri muallima uning ortidan borib derazadan ichkariga boqdi. Burni puchuk qiz nafis, uzunroq sigaret tutatdi.

- Staruxalaring nima pishiryapti?

- Osh! - javob qildi Hosilmat iljayib.

Qiz chaplangan aftini burishtirdi:

- Nu-da, Xosilmatchik, mama tvoya... zo'r, kechasi osh yeyish... vey... jalka oshqozonlariga.

Hosilmat uning qo'llaridan ushlab, o'rtaga boshladi. qiz noz-karashma bilan unga suykaldi.

O'rtadagi stol usti allaqachon bo'shab qolgan, aroq, shampan, vino shishalari, tort qutilari tartibsiz sochilib yotardi. Xorij qo'shiqchisi kuchayib, xirillab, baqirib kuylar, u har ovozini ko'targanda, irg'ishlab o'ynayotgan dumboqqina qiz bilan ozg'in yigit Hosilmat tomonga o'qtin-o'qtin qarab qo'yishardi.

Qiz orqasini o'girib irg'ishlab o'ynar ekan, boshini noz bilan qimirlatib, bo'ynini burib, ko'zlarini suzganча yigitga boqar, u "xah"; deb egilganda, uning ozg'in ko'ksiga oppoq yelkasini suykab-suykab olardi.

- Onasi osh qilayotgan emishmi? - nozlanib so'radi qiz.

- Shunaqa deyishyapti! - sovuqqina javob qildi yigit.

- Undan ko'ra, alaviya salat qilganlarida, oz-ozdan yer yedik.

- Otstaliy kampir u... buni tushunadi, deysanmi? Oshini qilaversin.

- Ve-e-cy! Osh? Kechasi-ya!

Mehri muallima pildirab ortiga qaytdi.

- Yoshlar buzilib ketgan, deyishganda, ishonmagan edim! - dedi u ichkari kirar-kirmas. - Hay-hay, bizlar bergan tarbiyadan "t"; harfi ham qolmabdi. Maktabda bularga nima o'rgatishyapti?!

- Burungi zamonda qizil to'y chiqib, hammani aroqqa o'rgatdi, - dedi Hojar ona hasratli ohangda. - Endi bu balo chiqdimi?! Bittasi ham o'tirmaydi: ovqatini ham tik turganча yeyishadi, "bismilloh"; deyishadimi, yo'qmi?..

Asal kampirning hasratidan o't chiqdi:

- Bular "bismilloh";ni ham, "omin";ni ham bilishmaydi.

Osh pishdi, qozonning qopqog'i olinganda, oshxonada, hovlida xushbo'y hid taraldi, it hurib, xo'roz bir qichqirdi. Hojar ona go'shtini ajratib olib, to'g'rab oshga bosdi-da, ikkita suyakni itning oldiga eltib tashladi, tovuqlarga esa, bir hovuch don sepdi. So'ng katta chinni tovoqdagi oshni ko'tarib uyga kirdi.

Hojar ona oshpaz cholini esladi.

- Osh pishdi, deguncha xudorahmati esimga tushadi. Pishirgan oshlarini yeb to'ymas edik.

Mehri muallima:

- Bir umr elning to'ylarida xizmat qilib o'tdilar, Xudo rahmat qilgan bo'lsin! - dedi bo'rsildoq nonni avaylabgina ushatar ekan.

"Oling, oling"; bilan oshni yedilar, ustidan bosib-bosib achchiq-achchiq choy ichdilar. Endi gurung qizigan paytda tor shim kiygan ikki qiz bir-birlariga suyanib, ichkari kirdi. Ularning rangi oqargan, ko'zlarida nur yo'q edi.

Hojar ona o'rnidan turdi.

- Kelinglar, qizlarim! Bu yerga o'tinglar!

- Charchab qoldik, boshimiz aylanib ketdi.

Mehri muallima ularning rang-ro'yiga nazar solarkan:

- Ikkalangdayam animiya bor ekan, o'zlaringga qarab yursanglar bo'lmaydimi?! - dedi ularni tergagan bo'lib.

Hojar ona kichkina taqsimchada osh keltirib qo'ydi.

- Olinglar, ona qizim!

Qizlar bir-biriga qarashdi.

This is not registered version of TotalDocConverter

- Bularga qoshiq bering!
- Ha-ya, esim qursin!

Bir zumda taqsimcha bo'shadi. Qizlarning yuziga qon tepdi.

Xosilmat depsinib ichkari kirdi.

- Momoshka, qorin tatalab ketdi.

Hojar onaning ko'zlari jovdiradi:

- Ozzgina qirmoch qoldi, bolam, yeysanmi?

- Qirmochmi, irmochmi, nirmochmi, momoshka, farqi yo'q, olib keling! Qorin... qorin quldirab odamni ezib yubordi!

Hojar ona bir taqsimcha qirmochni o'g'lining oldiga qo'ydi. Hosilmat qoshiqni ochiqib og'ziga tiqdi, so'ng yutuqqancha qirt-qirt chaynay boshladi.

Uch yigit, besh qiz ichkari bosh suqdi.

Hosilmat qirmochni ularga manzirat qildi:

- Olinglar, qirmoch rangni toza qiladi, deb eshitganman...

Yigitlar uning yoniga cho'kishdi.

Tor yubka kiygan to'liqqina qiz:

- Men osh yeyman! - dedi shirakayf holda.

Kampirlar bir-birlariga ma'noli boqib, o'nmlaridan turishdi.

- Bo'ling - dedi Hojar ona Asal kampirga imo qilib.

- Nima qilamiz endi? - hayron boqdi Mehri muallima.

- Nima qilardik, aylanay, - Hojar ona ostonada turgan rang-barang qimmatbaxo tuflilar orasidan eski kalishini topib apil-tapil oyog'ini tiqdi. - Yordam berasizlar, kampir osh qilamiz!

Xo'roz cho'zib-cho'zib qichqirdi, tun yarmidan oqqan edi.